

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG
PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Ime: Rodić
Prezime: Manda Ime oca: Todor
Nadimak: Pol: muški ženski
Datum rođenja: 29. januar 1922. Mesto rođenja: selo Strmica,
opština Knin

Nacionalnost: srpska Veroispovest: pravoslavna

Jezik/jezici koje govori: srpski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišćeni u toku razgovora: srpski

Trenutno zanimanje: -- Prethodno: --

Datum(i) razgovora: 22. april 1998.

Razgovor(e) vodio: Kellie Ward Prevodilac: Andreja Čačić

Imena svih lica osoba prisutnih tokom razgovora:

IZJAVA SVEDOKA:

1. Zovem se Manda Rodić. Rođena sam 29. januara 1922. u zaseoku Mizdrakovac, selo Strmica, opština Knin. U Mizdrakovcu sam živela celog života. Živela sam sa roditeljima u njihovom domu, a kada sam se 1945. udala za svog muža Iliju, rođenog 1924, preselila sam se u drugu kuću u Mizdrakovcu. Od 1946. moj suprug je invalid. Sada je veoma bolestan i ima ograničenu sposobnost kretanja.
2. Naš zaselak udaljen je nekih 15 kilometara od centra Knina. Od njega samo jedan asfaltni put vodi do Knina. Naša kuća nalazi se blizu železničke pruge i iz nje mogu da vidim asfaltne puteve koji idu prema Kninu. Juja Momić je živela otprilike tri kuće od moje. Jovanka i Stevan Mizdrak živeli su oko dve stotine i pedeset metara od moje kuće.
3. Sećam se da je operacija "Oluja" počela u avgustu 1995. Znala sam da je počela jer sam iz pravca Grahova čula pucnjavu i granatiranje, koji su uplašili sve u selu. Svuda je bilo mnogo dima i prašine. Kada je granata blizu, čuje se šištanje, a kada nije tako blizu, čuje se zvižduk. Videla sam rupe svuda u zemlji. Videla sam mnogo automobila i ljudi kako napuštaju Knin asfaltnim putem koji prolazi ispred moje kuće. To nije bio jedini put kojim su ljudi bežali.
4. Kad god bismo čuli granatiranje, bežali smo u podrum moje kuće. Kada kažem mi, mislim na sve koji bi se u tom trenutku zatekli u mojoj kući, bili to rođaci, komšije ili neznanci koji su tražili da se sklone. Tokom tih deset dana s vremena na vreme smo silazili u podrum. Mislim da je granatiranje trajalo deset dana sa bosanske strane, a kada je prestalo, u naš zaselak je došla Hrvatska vojska. Ona je dolazila u konvoju iz Knina. Kada kažem konvoj, mislim na tenkove, vojnike koji su išli pešice i vojnike u vozilima. Na tim vozilima sam prepoznala slovo "H", koje je simbol za Hrvatsku.
5. Ne mogu da se setim tačnih datuma, ali se sećam događaja. Posle granatiranja, bila sam u svojoj kući i videla da se konvoj Hrvatske vojske zaustavio. Nisam videla početak ni kraj konvoja, ali je on stajao nekoliko minuta.

Ostali prisutni: /potpisano/

Svedok: /potpisano/

6. Juja Momić, Jovanka Mizdrak i ja stajale smo na ulaznim vratima moje kuće i posmatrale konvoj Hrvatske vojske kada sam ugledala dva vojnika Hrvatske vojske kako napuštaju konvoj i idu prema mojoj kući. Ti vojnici Hrvatske vojske bili su prosečne visine i nosili su maskirne uniforme. Imali su tamne šlemove. Došli su do mojih ulaznih vrata i vrlo glasno upitali: “Ima li četnika ili oružja u kući?” Odgovorila sam da u kući nema četnika i da ne znam da li uopšte ima oružja. Vojnici su nam onda rekli da izademo iz kuće. Krenule smo napred, napustile kuću i stale smo, nas tri, otprilike tri koraka od vrata. U prednjem dvorištu kuće postoji betonirana staza koja vodi od ulaznih vrata do kapije. Da bi se došlo do staze, mora da se siđe jedan stepenik. Ja sam bila oslonjena na stub, a Jovanka je stajala s moje leve strane. Čula sam ta dva vojnika kako su nekoliko puta naredili Juji da sedne na betoniranu stazu i da ustane. Videla sam Juju kako seda i ustaje onako kako su joj naređivali hrvatski vojnici. Juja je stajala na stepeniku malo niže od Jovanke i mene.
7. Jedan od vojnika uperio je pušku prema mojoj kući, počeo da puca i razbio sve prozore na kući. Taj isti hrvatski vojnik zgrabio me je za ruku i rekao Juji i meni da moramo da pođemo sa njim pošto smo sada pod civilnom zaštitom.
8. Drugi vojnik je pokazao na Jovanku i rekao da ona ne želi da ide. Prvi vojnik je pokazao prema Jovanki i rekao: “Ubij je odmah”. U tom trenutku drugi vojnik je stajao ispred nas i videla sam ga kako podiže pušku i puca u Jovanku i videla sam da je Jovanka pala. Čula sam samo jedan hitac. Videla sam da Jovanka leži na ledima preko hrpe drva za ogrev, otprilike metar i po od mesta na kojem je prvobitno stajala. Kasnije, kada su odneli Jovanku, videla sam da su drva za ogrev pokrivena krvlju.
9. Po naredenju dvojice hrvatskih vojnika, Juja i ja smo izašle iz mog dvorišta i stale blizu asfaltnog puta s jedne strane konvoja. Videla sam da vojnici odlaze prema čelu konvoja. Onda je konvoj počeo da se kreće. Više nikad nisam videla te vojnike.
10. Juja i ja smo oko pola sata stajale pored puta i kada se konvoj Hrvatske vojske izgubio iz vidika, vratile smo se u moje prednje dvorište i čekale. Otprilike pola

- sata kasnije videle smo da još jedan konvoj Hrvatske vojske dolazi iz pravca Knina. Vozila u tom konvoju bila su nova i sijala su se. Na njima sam prepoznala slovo "H". Videla sam kako konvoj prolazi pored moje kuće i zaustavlja se u Strmici. Malo kasnije druga dva hrvatska vojnika prišla su Juji i meni. Bili su prosečne visine i nosili su maskirne uniforme. Imali su tamne šlemove. Prišli su nam i opet nas pitali: "Ima li četnika ili oružja u kući?" Rekla sam im da nema četnika i da ne znam da li ima oružja. Ti vojnici nas nisu maltretirali ni zlostavljali.
11. Kasnije se Hrvatska vojska vratila u naš zaselak i uspostavila dva komandna mesta. Ta mesta su uspostavljena u kućama čiji su vlasnici nekada bili Dragan Mizdrak i Jovo Koščica i koje su bile zauzete osam do deset dana da bi se u njih smestila komandna mesta.
12. Nakon što je Hrvatska vojska preselila komandna mesta iz našeg zaseoka, videla sam muškarce, žene i decu kako ulaze u tuđe kuće i iznose stvari koje nisu njihove. Osobe odgovorne za pljačku nosile su uglavnom vojne uniforme. Takode sam videla mnogo civila kako pljačkaju kuće u našim zaseocima. Osobe koje su pljačkale kuće u našem zaseoku nisu bile meštani. Znam da su ljudi iz zaseoka prijavili krađu policiji.
13. Moja kuća je opljačkana. Nisam sigurna kog datuma, ali znam da je to bilo nakon što su ubili Jovanku, a Hrvatska vojska preselila svoja komandna mesta iz našeg zaseoka. Sećam se da sam se vratila kući i otkrila da je opljačkana. Ukrali su mi televizor, dva radio aparata, frižider i mašinu za pranje rublja. Kasnije su mi iz štale ukrali četiri jagnjeta, kravu i tri ovce. Nikada nisam prijavila da mi je ta imovina ukradena jer je policija bila predaleko.
14. Ja sam ostala u svom zaseoku. Ponekad sam, iz bezbednosnih razloga, spavala u tuđim kućama jer je moja kuća tako blizu glavnog puta.
15. Pre operacije "Oluja" moj muž je otišao u bolnicu u Beogradu radi lečenja. Vratio se tek u decembru 1996.

16. Kasnije sam čula da je Stevan Mizdrak, Jovankin rođak, pronađen mrtav ispred svoje kuće. Nisam ga videla niti sam videla kako je nastradao.

17. U našem zaseoku je pre operacije "Oluja" bilo otprilike 40 kuća. Za vreme i neposredno posle operacije "Oluja" od toga je spaljeno petnaestak kuća. Za vreme i neposredno posle operacije "Oluja" videla sam dim, a ponekad sam videla i kako se kuće ruše.

Izjavu sam uzeo i prisustvovao potpisivanju
u sredu 22. aprila 1998. u kancelariji PMEZ-a u Kninu
/potpisano/

Kellie Ward

POTVRDA SVEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na srpskom jeziku i sadrži sve što sam rekla, po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svesna sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvana da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 22.4.1998.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, **Andrea Čačić**, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa srpskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na srpski jezik.
- 2) Manda Rodić mi je dala do znanja da govori i razume srpski jezik.
- 3) Gorenavedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na srpski jezik u prisustvu Mande Rodić koja je, po svemu sudeći, čula i razumela prevod ove izjave.
- 4) Manda Rodić je potvrdila da su, po njenom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdila svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 22.4.1998.

Potpis: /potpisano/

REPUBLIC OF CROATIA

PUBLIC ADMINISTRATION OFFICE

THE ŠIBENIK-KNIN COUNTY

KNIN REGISTRY OFFICE

Exempt from fee from
Article 6, Paragraph 11
of the Law on Administrative
Fees

Excerpt from the Registry of Death**Unique Citizen's Number**

In the registry of death for the place Knin under the number 193 for the year 2000 the following person's death has been registered on 09 November 2000:

Day, month, year and hour of death	08 November 2000 at 23:00 hrs	Sex: Female
Place of death	Strmica	
First name	Manda	
Surname	RODIĆ	
Surname before contraction of marriage	BJELIĆ	
Day, month and year of birth	28 January 1922	
Place of birth	Strmica	
Nationality	Serb	
Citizenship	Croatian	
Occupation	Retired person	
Place of residence and address	Strmica, Strmica	
Marital status	Married	

Name and surname of the spouse before contraction of marriage		
Name and surname of the parents	father	late Todor BJELIĆ
	mother	Durdija BJELIĆ
Name, surname and residence of the person who reported the death, that is of the name of the institution if reported by one		-----
Proclamation of the missing person as dead and fact of death determined in legal proceeding		-----
<p>Remarks and additional entries:</p> <p>Registration performed based on the report of fact of death by Health Centre Knin; number 132/2000 dated 09 November 2000.</p> <p>-----</p>		

Numeration:

Class: 223-04/07-03/658

File number: 2182-06-10-07-1

/round stamp/

Knin, 30 May 2007

(place and location)

Registrar:

Mira MALENICA

/signed/